

Gimnazjalne zadania egzaminacyjne z lat 2002-2008

Treści geograficzne część I

**Pracownia Egzaminu Gimnazjalnego
OKE w Krakowie**

Kraków 2008

Opracowanie:

Urszula Mazur

Bibliografia

- Biuletyny Informacyjne Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Informacja o wynikach egzaminu w klasie III gimnazjum w latach 2002 - 20008.
- Arkusze egzaminacyjne, kartoteki, schematy oceniania CKE zastosowane w wiosennej kwietniowej sesji egzaminacyjnej w latach 2002 - 2008.

Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie to zbiór zadań egzaminacyjnych uporządkowanych tematycznie, adekwatnie do treści przedmiotowych objętych egzaminem gimnazjalnym w części matematyczno-przyrodniczej w latach 2002 - 2008.

Egzamin gimnazjalny ma charakter międzyprzedmiotowy, stąd niejednokrotnie trudno jednoznacznie określić przynależność badanych w danym zadaniu umiejętności i wiadomości. Dokonanie podziału zadań egzaminacyjnych z uwzględnieniem ich przedmiotowego charakteru podyktowane jest chęcią ułatwienia nauczycielom korzystania z materiałów egzaminacyjnych codziennej praktyce, gdyż edukacja szkolna ma głównie charakter przedmiotowy. Proszę traktować proponowany przez nas podział jako względny, być może analizując poszczególne zadania niektóre z nich, zdaniem państwa, powinny być przypisane do innej części z tej grupy materiałów. Nic nie stoi na przeszkodzie, by użytkownik tego opracowania dokonał zmian w niniejszym podziale.

Zadania zostały uporządkowane hierarchicznie – latami, poczynając od roku 2002 do roku 2008. W zbiorze tym zachowano następujący układ:

- treść zadania,
- badane umiejętności/czynności,
- poziom wykonania zadań wyrażony w procentach,
- poprawna odpowiedź – w przypadku zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru,
- schemat punktowania – w przypadku zadań otwartych.

Mam nadzieję, że opracowanie to okaże się pomocne w państwa pracy.

ROK 2002

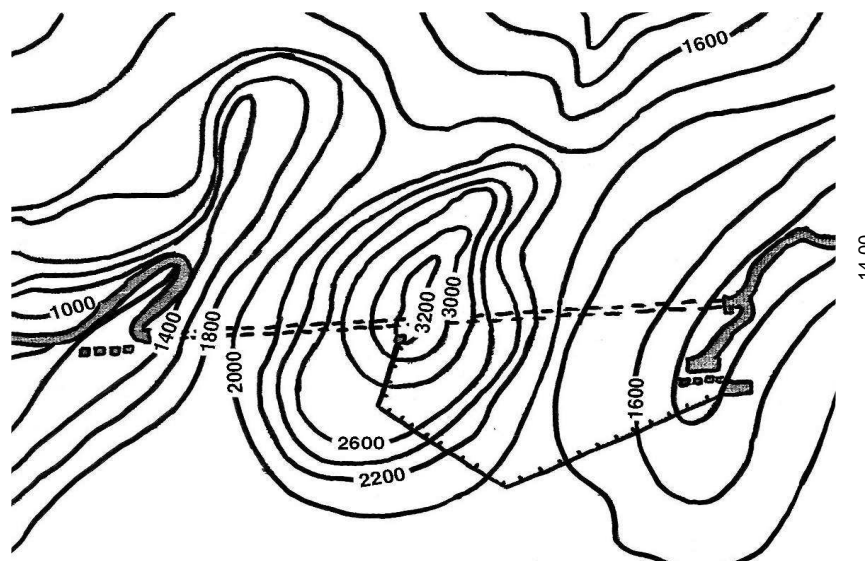
Zadanie 7. (0–1)/2002

Znaczek z kolekcji Jacka upamiętnia wydarzenie, które miało miejsce 8 czerwca 2000 roku. Wówczas z miejscowości Yulara w środkowej Australii wyruszyła sztafeta niosąca znicz olimpijski przed olimpiadą w Sydney. W Australii było to:

- A. pod koniec kalendarzowej wiosny
- B. na początku kalendarzowego lata
- C. pod koniec kalendarzowej jesieni
- D. na początku kalendarzowej zimy

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Określa porę roku na półkuli południowej	31
Poprawna odpowiedź	C

Wykorzystując zamieszczony poniżej fragment mapy poziomicowej, rozwiąż zadania 17 i 18.

== == == tunel

— wyciąg

skala: 1:75000

Zadanie 17. (0–1)/2002

Bartek korzysta z wyciągu narciarskiego. Ile wynosi różnica wysokości pomiędzy dolną a górną stacją tego wyciągu?

- A. 1200 m
- B. 1800 m
- C. 2800 m
- D. 3200 m

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Określa różnicę wysokości na podstawie mapy poziomicowej	82
Poprawna odpowiedź	B

Zadanie 18. (0–1)/2002

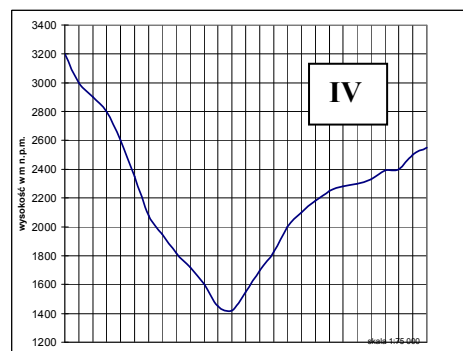
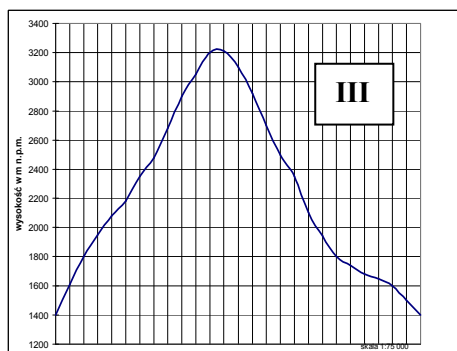
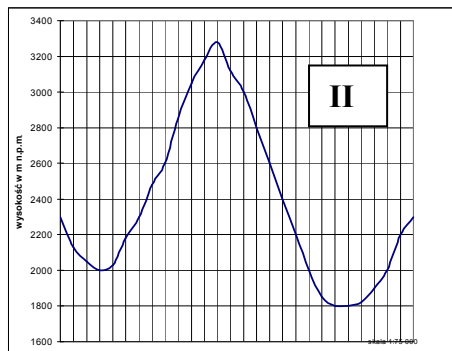
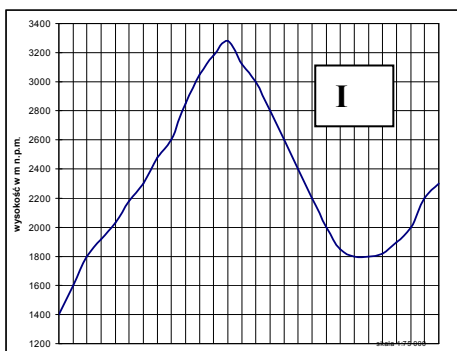
Przekrój góry (patrz mapa poziomicowa), w której wydrążono tunel, ilustruje:

A. rysunek I

B. rysunek II

C. rysunek III

D. rysunek IV

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Dokonyje porównania przekroju góry z mapą poziomicową	71
Poprawna odpowiedź	C

Zadanie 19. (0–1)/2002

Różnica wysokości pomiędzy wjazdem do tunelu a najwyższym wzniesieniem wynosi 1800 m. Różnica temperatur wynosi średnio 0,6°C na każde 100 metrów różnicy wysokości. Ile wynosi temperatura powietrza przy wjeździe do tunelu, jeżeli na szczycie jest -10°C?

A. około - 21°C

B. około - 6°C

C. około 1°C

D. około 6°C

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Oblicza temperaturę u podnóża góry na podstawie informacji	74
Poprawna odpowiedź	C

Zadanie 22. (0–1)/2002

Filip zamieścił na swojej stronie internetowej następujące informacje dotyczące planet Układu Słonecznego.

Lp.	Nazwa planety	Masa planety w stosunku do masy Ziemi	Liczba księżyców
1.	Merkury	0,06	0
2.	Wenus	0,82	0
3.	Ziemia	1	1
4.	Mars	0,11	2
5.	Jowisz	317,9	16
6.	Saturn	95,18	20
7.	Uran	14,5	17
8.	Neptun	17,24	8
9.	Pluton	0,002	1

Tablice geograficzne, Wyd. Adamantan, Warszawa 1998

Która z planet o masie mniejszej niż masa Ziemi ma najwięcej księżyców?

A. Mars

B. Saturn

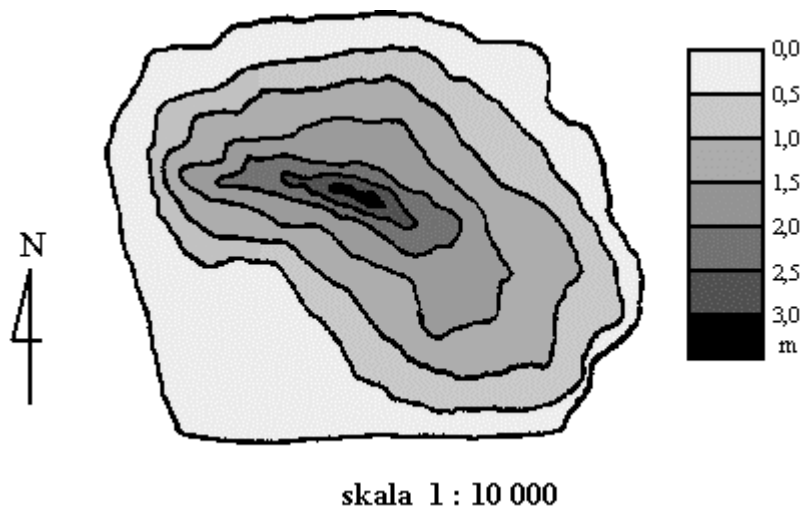
C. Neptun

D. Pluton

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Analizuje dane w tabeli dotyczące planet Układu Słonecznego	91
Poprawna odpowiedź	A

Zadanie 30. (0–3)/2002

Przerywaną linią zaznacz na mapie w południowo-zachodniej części jeziora bezpieczne kąpielisko dla dorosłych – o głębokości do 1,5 m.

Jaka jest największa głębokość tego jeziora?

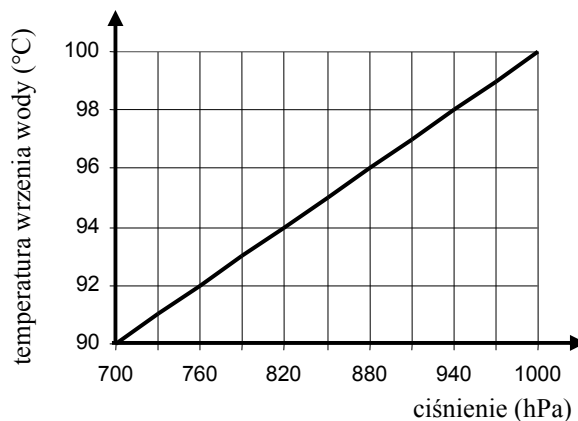
Odpowiedź:

Badane umiejętności/czynności		Poziom wykonania w %
Zaznacza na rysunku obszar uwzględniając odpowiedni kierunek i głębokość, odczytuje głębokość jeziora		58
Schemat punktowania		
Odpowiedź poprawna	Zasady przyznawania punktów	Uwagi
Głębokość jeziora nie mniejsza niż 3 m.	zaznaczenie obszaru nie przekraczającego głębokości 1,5 m. – 1p. zaznaczenie dowolnego obszaru w południowo-zachodniej części jeziora – 1p. poprawne odczytanie głębokości – 1p.	Linia rysowana przez ucznia nie musi być przerywana. Głębokość podana bez jednostki – 0p.

ROK 2003

Zadanie 22. (0 – 1)/2003

Przeanalizuj wykres zależności temperatury wrzenia wody od ciśnienia.

W którym z miejsc: w Zakopanem, na szczycie Rysów, na plaży w Sopocie czy na Żuławach temperatura wrzenia wody jest najniższa?

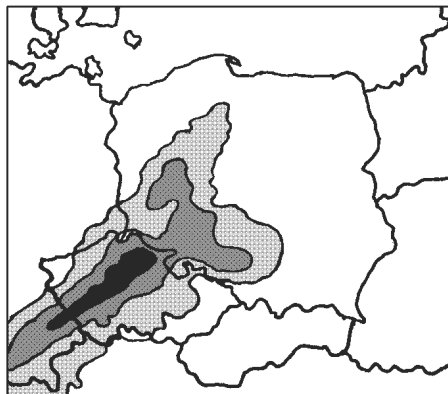
- A. W Zakopanem.
- B. Na szczycie Rysów.
- C. Na plaży w Sopocie.
- D. Na Żuławach.

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Kojarzy różnorodne fakty i wyciąga wnioski	54
Poprawna odpowiedź	B

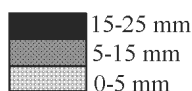
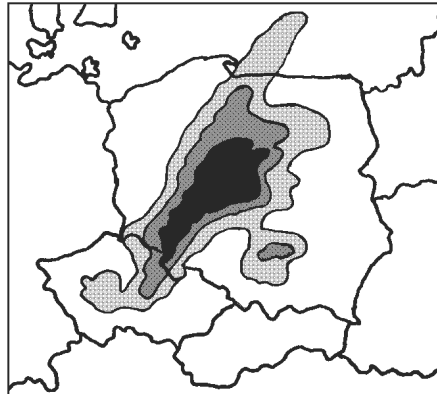
Informacje do zadań 23. i 24.

Mapy przedstawiają zasięg i intensywność opadów tego samego dnia o godz. 0.00 i o godz. 6.00.

godz. 0.00

godz. 6.00

Zadanie 23. (0 – 1)/2003

Z jakiego kierunku napływały nad Polskę masy powietrza przynoszące obfite opady?

- A. Północno-wschodniego. B. Północno-zachodniego.
 C. Południowo-wschodniego. D. Południowo-zachodniego.

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Odczytuje informacje z mapy	83
Poprawna odpowiedź	D

Zadanie 24. (0 – 1)/2003

O godzinie 6.00 najobfitsze opady wystąpiły w

- A. Łodzi i Krakowie. B. Białymstoku i Wrocławiu.
 C. Łodzi i Wrocławiu. D. Gdańsku i Szczecinie.

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Przetwarza informacje (mapy pogody)	76
Poprawna odpowiedź	C

Zadanie 25. (0 – 1)/2003

Morze Bałtyckie jest słabo zasolone. Wartość zasolenia waha się od 0,2% w Zatoce Botnickiej do 1,8% u wybrzeży Danii, a średnie zasolenie Oceanu Atlantyckiego jest równe 3,4%. Która z poniższych odpowiedzi wyjaśnia tak niskie zasolenie?

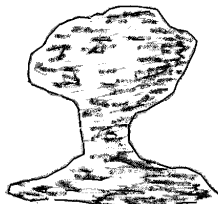
- A. Duże parowanie, wąskie połączenie z oceanem, niewielki dopływ słodkich wód.
- B. Duży dopływ słodkich wód, wąskie połączenie z oceanem, niewielkie parowanie.
- C. Gorący klimat, duży dopływ wód słodkich, swobodna wymiana wód z oceanem.
- D. Małe parowanie, niewielki dopływ wód rzecznych, swobodna wymiana wód z oceanem.

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Wskazuje związki przyczynowo-skutkowe	78
Poprawna odpowiedź	B

Zadanie 31. (0 – 3)/2003

Na Ziemi nieustannie zachodzą procesy erozji (złobienia i niszczenia) oraz akumulacji (budowania).

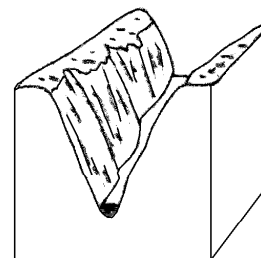
Spośród podanych procesów geologicznych: akumulacja eoliczna (wiatrowa), erozja lodowcowa, erozja rzeczna, erozja eoliczna (wietrzna) wybierz te procesy, w wyniku których powstały przedstawione na rysunkach formy i wpisz ich nazwy pod rysunkami.

grzyb skalny

wydmy

kanion

.....

Badane umiejętności/czynności		Poziom wykonania w %
Wybiera właściwe terminy do opisu obiektów przyrodniczych		59
Schemat punktowania		
Odpowiedź poprawna	Zasady przyznawania punktów	Uwagi
Erozja eoliczna	za poprawną odpowiedź – 1p.	
Akumulacja eoliczna	za poprawną odpowiedź – 1p.	

Erozja rzeczna	za poprawną odpowiedź – 1p.	
----------------	--------------------------------	--

ROK 2004

Zadanie 1. (0-1)/2004

Uczestnicy wycieczki rowerowej potrzebują szczegółowej mapy. Najdokładniejsza będzie mapa w skali

- A. 1:5 000 B. 1:10 000 C. 1:25 000 D. 1:50 000

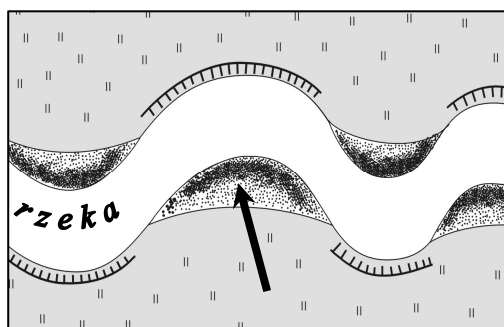
Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Wybiera odpowiednie terminy i pojęcia matematyczno – przyrodnicze	66
Poprawna odpowiedź	A

Zadanie 12. (0-1)/2004

Płynąca woda pogłębia koryto rzeki (erozja denna) i przenosi materiały skalne (transport). Przy jednym brzegu rzeki osadza się materiał (akumulacja), natomiast drugi jest podmywany przez płynącą wodę (erozja boczna).

Na rysunku strzałką wskazano miejsce

- A. erozji bocznej. B. erozji dennej.
 C. akumulacji. D. transportu.

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Wybiera odpowiednie terminy i pojęcia do opisu zjawisk	66
Poprawna odpowiedź	C

Zadanie 14. (0-1)/2004

Procesy zachodzące w naszym otoczeniu przebiegają z wydzielaniem ciepła do otoczenia (egzotermiczne) lub z pobieraniem ciepła z otoczenia (endotermiczne).

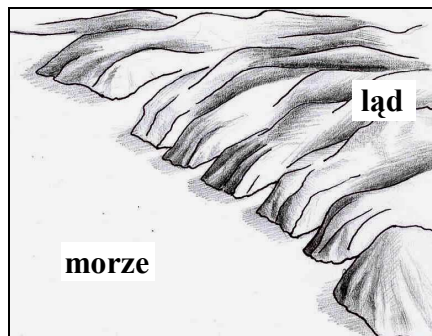
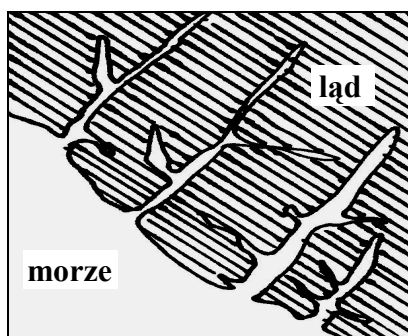
Procesem endotermicznym jest

- A. prażenie skały wapiennej. B. spalanie drewna w ognisku.
 C. mieszanie wapna palonego z wodą. D. wlewanie kwasu siarkowego do wody.

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Określa warunki występowania procesu	46
Poprawna odpowiedź	A

Zadanie 25. (0-1)/2004

Rysunki przedstawiają ten sam typ wybrzeża.

Jest to wybrzeże

- A. dalmatyńskie. B. wyrównane. C. szkierowe. D. fiordowe.

Badane umiejętności/czynności	Poziom wykonania w %
Wybiera odpowiednie terminy i pojęcia do opisu zjawisk	59
Poprawna odpowiedź	D

Zadanie 29. (0-3)/2004

Oblicz rozciągłość w kilometrach między najbardziej wysuniętymi na północ i na południe punktami Polski (1° odpowiada 111,1 km w terenie). Zapisz obliczenia.

Badane umiejętności/czynności		Poziom wykonania w %
Przetwarza informacje odczytane z mapy		35
Schemat punktowania		
Odpowiedź poprawna	Zasady przyznawania punktów	Uwagi
Przylądek Rozewie – 54°50'N Szczyt Opołonek – 49°00'N obliczenie różnicy w stopniach: $54^{\circ}50' - 49^{\circ}00' = 5^{\circ}50'$ przeliczenie różnicy w stopniach na km: $5 \cdot 111,1 \text{ km} + 50 \cdot 1,85 \text{ km}$ $= 648,08 \text{ km} \approx$ $\approx 648 \text{ km}$	zastosowanie poprawnej metody obliczenia rozciągłości południkowej w stopniach – 1p. zastosowanie poprawnej metody obliczenia rozciągłości południkowej w kilometrach (dopuszcza się stosowanie przybliżeń 6° i 111 km) – 1p. bezbłędne wykonanie rachunków – 1p.	1. W przypadku obliczania rozciągłości pomiędzy miejscami wysuniętymi na wschód i zachód uczeń otrzymuje 0p. za całe zadanie. 2. W przypadku zastosowania poprawnych metod oraz błędów rachunkowych uczeń nie uzyskuje punktu tylko za poprawność rachunkową.